

ŠMARTINSKI VESTNIK

NOTICIERO DE SAN MARTIN
GLASILO DOMOBRANCEV
IN DRUGIH PROTİKOMUNISTIČNIH BORCEV
REGISTRO NACIONAL Nº 393.650 - 2-X-1952

II. LETO

San Martin, 1. avgust 1953

Štev. 12

A todo el mundo argentino conmovió, el 26 de Julio de 1953, la triste noticia que a las 20,25 horas, dejó de latir el corazón de una de las mujeres más célebres, la esposa del Excmo. Señor Presidente de la República Argentina Sra. Eva Duarte de Perón. Se cumple primer aniversario de su tránsito a la eternidad.

Imponderables son sus méritos para la nación argentina, en especial para la masa trabajadora, a quien no sólo sirvió de consejera en las difíciles circunstancias de su vida, sino mucho más aún: de colaboradora, intercesora y madre.

Demás estaría enumerar su gran preocupación, su abnegación sin límites y el sacrificio por realizar los elevados ideales en beneficio de su Nación.

Bien podemos apellidarla, con toda justicia, con el título de "grande", que la historia tan sólo reserva a las figuras de extraordinaria personalidad y esfuerzo humano que dejaron en el mundo obras impercederas, hasta imprimir un nuevo curso a la misma historia.

Tenemos la seguridad, que la historia dirá mucho más sobre la celebrísima fallecida, de lo que en su libro ha expresado con humildad, pues su obra es tan inmensa, que actualmente no podemos abarcar ni alcanzar a verla por completo.

Es de lamentar que el gran vacío que sigue a su muerte, no podrá ser llenado jamás.

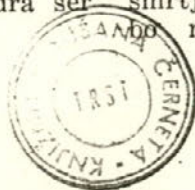
Ves argentinski svet je pretresla dne 26. julija 1952 žalostna novica, da je ob 20 uri in 25 minut prenehalo biti srce ene najplemenitejših žena, soproge predsednika argentinske republike gospe Eve Duarte de Peron. Te dni obhajamo obletnico njene smrti.

Neprecenljive so njene zasluge za argentinski narod zlasti za delavsko ljudstvo, ki mu ni bila le svetovalka v vseh težkih položajih njenega življenja, ampak veliko več: pomočnica, priprošnjica, mati.

Odveč bi bilo naštevati vse njeno prizadevanje, vse njene napore, ves njen trud pri reševanju velikih nalog za svoj narod. Prav gotovo se ji mora dati pridevek „velika“, ki pripada v zgodovini vsem onim, ki so s svojo osebnostjo in s svojimi velikimi napori ustvarili velika dela na svetu in tako preokrenili tok zgodovine.

Prepričani smo, da bo zgodovina o tej veliki pokojnici napisala več kot skromne besede, kakor jih je sama želela v svoji knjigi: La Razón de mi vida, da ga v sedanjem času ob veliki žalosti še ne moremo prav pregledati in doumeti.

Zavedamo se pa, da je z njeno smrtjo nastala vrzel, ki je sploh ne mogoče nadomestiti.

SOČEV T.:

JASNOST

Kdor hrabro padel je za vero
in domovino svojo v bojih,
je trajen spomenik postavil
si v srcih zvestih drugih svojih;
stavbo v viharjih nerazrušno!

(Theodor Körner)

Nad dvanajst let že ječi naša domovina v težkih okovih; od začetka v okovih treh okupatorjev, v zadnjih letih pa najdalje in v najtežjih okovih krvavega brezbožnega komunizma. Ali se bodo ti okovi razklenili? Kdaj? Prepričani smo, da se bodo; zgodovina, ki jo vodi le Previdnost, se dosedaj še ni zmotila, zgodovina nam priča, da vsako nasilje traja le nekaj časa. In resnična je in ostane hrvatska prislovica: „Svaka sila do vremena!“ Poroštvo nam daje Marijino zagotovilo v Fati-mi: „...Slednjič bo zmagalo moje brezmadežno Srce!“ Pa... ker je Kristusova Cerkev nezmagljiva: „...in pek-lenska vrata je ne bodo premagala!“

Kdaj se bo to zgodilo? Kadar bo volja božja, kadar bo število zadostilnih žrtev dopolnjeno.

Borili smo se, veliko smo se borili proti nasilju, proti brezboštvu, za dom, za vero, v vrstah vaških straž in v vrstah domobranskih. Padale so žrtve, padal cvet naših najboljših sinov... in še se borimo: doma z nedopovednim trpljenjem — še omahne tu in tam cvet v prerani grob — z molitvami in žrtvami, ...in v tujini: saj imamo prilik dovolj, da z molitvami, žrtvami in potrpežljivim prenašanjem križev in težav zadoščujemo za preteklost...

Pisali smo liste, knjige, brošure, pi-sali smo v revijah o naših borbah, o naših žrtvah v tistih težkih časih... in...

In še pišemo, pa prav po redkoma in vsekakor še premalo. Kar je bilo pi-sanega doma o brezbožnem komunizmu in njegovih grozodejstvih, za to so že poskrbeli brezbožci, da so vse uničili, kar so dosegli. Ostane v glavnem le to, kar smo rešili v tujino in kar napišemo v svobodi.

Pa je vstal pred nekoliko meseci „Šmartinski vestnik“, glasilo domobran-cev in drugih protikomunističnih bor-cev, ki si je privzel za nalogo, da kar največ, kar najresničnejše, kar najna-tančneje opiše vse iz tistih časov znane nam grozote in krvolitja, ki smo jih ali sami doživeli ali jih doznali po za-nesljivih pričah-očividcev. Izšlo je že toliko številčk tega lista, da si je vsak, ki ga je pazno prebiral, pač že lahko ustvaril lastno sodbo o njem: mnogi dobro, nekateri manj dobro, redki sla-bo ali celo porazno.

Kot pošteni ljudje si pogledjmo z vsemi v obraz, iz oči v oči, zlasti s tre-tjimi in četrtnimi, da nastane med nami jasnost!

Že tukaj pribijemo, da ne bomo trdili, da je list v vseh ozirih vsebinsko popoln. Tudi o gmotnem oziru ne bomo pisali, ker nimamo namena gledati ljudem v žepe, ali morejo list naročiti, kupovati; to bo že vsak vedel, kaj zmo-re njegov žep, čeprav z zdravo pamet-jo preračuna, da list brez tega ne mo-re živeti; članki pa bodo tem lepši, tem jedrnatejši, tem bogatejši po vsebini, čim češče bomo vanj dopisovali, čimbolj ga bomo v smislu njegove naloge bo-gatili bodisi z našimi pismenimi ali ust-nimi naročili.

Zdaj pa k stvari sami! Komaj sta izšli dve številki lista, že je padel od neke strani — pa ne od komunistične — očitek: „Čemu še to? Kaj je treba še tega lista? Naj bi vendar že enkrat prenehali pisati: o preliti krvi, o gro-zatah, o žrtvah! Čemu nanovo odpirati rane, ki so se komaj začele celiti?“

Za odgovor povdarjamo: Če ne bo-mo govorili mi, če ne bomo vpili mi, če ne bomo pisali mi — kjerkoli: v li-stih, v revijah, v knjigah, v brošurah — ne samo v tem listu, — in to čim več pisali, bodo govorili krvavi kame-ni, s krvjo napojena zemlja; bodo vpili: Jelendol, Mozelj, Teharje, kraške jame in drugi kraji, bo tulil Kočevski Rog!

Le pogledjmo, kako hitijo razni ko-munistični pisuni pisariti o naših naj-

boljših, o naših žrtvah in o nas samih, da bi vse oblatili in očrnili. Pa kako sprevračajo dejstva! S krvjo, ki so jo sami prelili, hočejo umazati roke naših najboljših, naših dragih nepozabnih žrtev.

Če ne bomo pisali mi, o resnici, o resničnih dejstvih, kar največ, bomo delali krivico najboljšim, našim žrtvam, in ti bodo nekoč naši strogi tožniki pred vsemogočnim Sodnikom.

Če ne bomo zapisali mi, kar je res, resnični dejstev, kar jih poznamo, kar največ, če sami nismo zmožni sukati peresa, če jih ne razodenemo tistim, ki so tega zmožni, se bomo grozno zadolžili pred našo mladino. Zakaj?

Poglejmo!

Vsi pošteni Slovenci se zavedamo, v kakšni nevarnosti se nahaja naša mladina. Čez nekaj let se bodo razklenile spone naš domovini. Gotovo! Kakšna bo naša mladina. Več ali manj bo zastrupljena s komunističnim strupom, ki ga komunisti stalno vbrizgavajo vanjo. Čimdalje bo trajalo to stanje, tem več strupa bo vžila naša mladina. Res je, da je bo veliko tudi ostalo na razpotju. In tedaj bo radovedna mladina pograbila po čtivo. Pograbila bo po tistem, kar bo imela pri roki. Le sodimo sami o sebi! Ali ne pograbimo radovedno za vse, kar je pisano o naši komaj minuli preteklosti — naših očetov, naših dedov? — Ne samo, kar bo naša mladina slišala od nas — če bomo te čase doživeli —, kar bo mladina čitala — in po tem pretežno — po tem bo mladina sklepala o svoji preteklosti, o nas, o naši borbi in naših žrtvah. In če bo ta mladina imela pri rokah samo — ali po večini — komunistično čtivo, koliko nam bo verjela — našim besedam? Kdo bo kriv, če zgreši? ... Odgovor je lahek.

In odgovarjali bomo pred zgodovino, če ji sami ne damo snovi o resničnih dogodkih, o dejstvih, ki so zanjo potrebna, resnična, dejanska, jasna in številna.

Pa, da ravno moramo že zdaj, še v dnevih trpljenja naše domovine, ko se nad njo razgrinja še tema, opisavati njeno gorje bližnje, nam znane preteklosti? Ali ne bi to storili nekoliko pozneje?

V očigled tega vprašanja odgovorjamo takoj na tem mestu:

Kdaj vidimo zvezde na nebu? Kajne, ponoči, v temi! Kaj pa je zatemnilo našo domovino, da so se prikazale nad njo in zažarele njene zvezde? Trpljenje! V trpljenju so zažarele naši najboljši, naše žrtve, naši domobranci, te naše neugasljive zvezde! V trpljenju kuje mo našo zgodovino, ker najjasneje v trpljenju vidimo to, kar jo dela slavno — naše zvezde!

Katekizem nas uči, da smo v trajni zvezi z našimi dragimi žrtvami, ki so dale v tistih dneh najdražje, kar so imele — svoje življenje: „Verjem... v občestvo svetnikov!“ Da, v zvezi smo z njimi, saj so idealni naš svetilnik za vse čase. — Da so bile te naše zvezde zares idealni ljudje, možje in fantje, ne bo mogel tajiti noben pošten kristjan. Ali niso imeli stalno v svojih srcih zapisanega gesla: „Za križ in svobodo zlato!“ ki jih je bodril do najvišjega koraka? Kdo bo sicer dal življenje za manj vredno stvar?

Za časa življenja so bile te naše zvezde plodonosne vinske mladike na trti, ki je Kristus, so bile zdravi udje mističnega telesa Kristusovega, in so sedaj to še bolj, saj so dale življenje za trto in za glavo Kristusa!

Sveta Cerkev nas bodri in nas opominja k pogostejšemu premišljevanju trpljenja Kristusovega. Ali naj potem zanemarimo in pozabimo na trpljenje njih, ki so žive mladike in udje zdaj pri Njem?

Svojim dragim pokojnim postavljamo spomenike na njihove grobove, da nas spominjajo nanje, kadarkoli jih vidimo, da kličejo rodu za rodom o njih, kdo so bili in kaj so bili; svojim dragim žrtvam pa ne moremo postaviti takih spomenikov, ker so nam nepoznani njihovi grobovi; ali jim zato ne bomo postavili nobenega spomenika, ki bo pričal v sinjo bodočnost o njih, kdo so bili in kaj so bili? Ali naj z nami umre spomin nanje? — Ne, nikakor ne! Postaviti jim hočemo pisan spomenik; zavedamo se, kaj so nam, kaj so našim potomcem! Zato pa bomo storili, da bodo naše zvezde sijale iz roda v rod do skrajnih mej človeštva!

ODHOD V . . .

(Po lastnih doživljajih piše rešeni borec.)

Šušljati se je začelo med utrujeno vojsko: Odrinemo v kratkem na jug, v sončno Italijo. Toliko se je govorilo, da je beseda postala „resnica“. Vsaj odhod je bil resnica. Vse drugo so bile grozne laži, zvijače, hudičeva prevara.

Napočil je 27. maj. Prvi kamijoni so privozili, naložili človeško blago in ga odpeljali — v mesnico! Cena je bila visoka! Kako tudi ne, saj meso je bilo človeško! Baje so kramarji za to meso nedolžnih žrtev obdržali Koroško deželo lastnemu včerajšnjemu smrtnemu sovragu švabu. Rdeči zmaj pa jo je rad pustil še naprej v sužnosti odtrgano od narodnega telesa, le da bi se mogel napiti nedolžne krvi. Pošteni slovenski narod je bil udarjen z obeh strani: bolj kruto kot kdaj koli v svojem obstoju: dežela jezer, črnih gora, rumenih polj, belih planin in rujavih rek — izgubljena, tisoče in tisoče mladih življenj pa pokošanih in pometanih v brezno, življenj, ki so predstavljala zdravo življenjsko silo pravičnega naroda.

Sledil je 28, 29. in ostali dnevi maja fistege leta, ko je zavladal „mir“ v svetu, po zadnji svetovni vojni.

Doghe-ji so pridno nakladali vse dni in brzeli v . . . ? Lagali so tisti, kot satan črn, ki so trdili: v Italijo.

Prišla je vrsta za odhod tudi na mojo malenkost. Vse vprek so oznanjali: V Italijo gremo. Nihče si ne bi mogel

nititi v najbolj bedasti domišljiji resnico predstavljati. Pa je človek v svoji notranjosti čudna stvar. Vsa okolica je ypila: v Italijo gremo, na svidenje v Italiji. . . tudi sam sem ponavljal to grdo laž. Znotraj pa sem bil pust in prazen. Ni mi bilo ne za Italijo, čeprav sem se navduševal zanj, ne za Angleže. Le očetov dom in mama, pa sestrice so mi bile pri srcu. Nanje sem mislil. Kako bi jih rad še enkrat videl!

Potem pa sem bil prazen, prazen. . . Svet se mi je zdel tako grd in hudoben. Stopal sem s tovariši kot prodano meso na kamion. Med vožnjo prepeval z njimi naše koračnice, duša pa ni pogrešala razen ljubljenih prav nič, ni si želela ničesar drugega kot pokoja.

Naše duše pa so bile, vsaj tako pravim, kljub smehu na ustnicah, zapuščene, prazne, naveličane vse zemeljske hudobije zato, ker so slutile bližine velikega petka in v naslednjem bližino večnosti, bližino nebes. Da bližino nebes!

Kamijoni so se polnili, brzeli in razkladali. Kramarji so bili veseli kupčije. Krvnikom onstran Karavank pa srca vriskala. Da bi jim vsaj popokala iz sovraštva in divjega veselja nad maščevanjem! Oboji, ti in oni pa so si častitali k imenitni kupno-prodajni pogodbi. Ovce, peljane v zakolj, pa so postajale tihe, plahe in neme. . .

(Se bo nadaljevalo)

Pohod v strelcih

Ob koncu letnika 1953

Zaključujemo prvi letnik šmartinskega vestnika kot glasilo slovenskih domobrance in drugih protikomunističnih borcev. Vsekako bo zanimiv pogled v preteklo delo in njegov uspeh. Brez oklevanja priznamo, da šmartinski vestnik srečno vrši nalogo, ki smo mu jo nadjali: prodreti v celokupno slovensko narodno družino s poživljeno idejo domobranstva in protikomunističnega dela, osvetljevati in dvigati vedno višje glavne junake tega delovanja, to so umrli in padli domobranci in soborci — kot žrtve te ljute borbe. Pa tudi prikazati ogabno delo komunistov, ki se mora zastuditi vsakemu kulturnemu človeku in ki obstoja v pobijanju, klanju in neizraznih mukah usmrčenih slovenskih fantov, mož, žena in deklet. Ta glavni cilj Š. V. se dosega prav srečno. Dokazi so tu: Pisma slovenskih domobrancev, ki iz raznih kontinentov v priznanjih, zahvalah in pobudah naročajo Vestnik, češ ugaja nam zlasti Matica mrtvih in pošiljajo imena padlih ter njihove slike. Iz Nemčije smo dobili poziv, da navežemo stike z večjim protikomunističnim listom, ki izhaja v Nemčiji, čigar zveze pa gredo v Berlin in Pariz. Imena iz znanih razlogov zamolčimo. Javila se je pri nas v uredništvu skupina publicistov z Argentine, ki želijo vsa zlodejstva komunistov v Sloveniji redno priobčevati v svojih publikacijah. O slovenskih deželah izven Jugoslavije topogledno tudi ne omenjamo iz gornjih razlogov. S srbskimi in hrvaškimi listi smo v stikih.

Torej majhen Š. V. na 8 straneh je že v vseh delih sveta in porojen v ozkem krogu slovenskih domobrancev in protikomunističnih soborcev je le dosegel v enem letu ugodne rezultate. Kdor pomisli, kako težko je v gostem gozdu tiska, ki ga danes človeštvo vsestransko producira, z novim listom uspeti, bo le vesel našega dela! Zlasti Matica mrtvih vzbuja pozornost in že posnemanje v drugih narodih, kar nas srčno veselja in vsakomur radi postrežemo, kar moremo.

Poglejmo nekoliko delo samo. Matisa mrtvih dosega tretjo stotino padlih

borcev in idejnih sodelavcev iz raznih delov Slovenije.

Prišla je v uredništvo mati več padlih sinov, zjokala se je češ. „Hvala Vam za plemenito delo — potolažena sem, ko vidim, da naši reveži ne bodo pozabljeni.“ V solzah nam je izročila skrbno zavite slike njenih ljubljenih sinov. To je izliv preprostega srca slovenske žalostne matere, ki več pove, kot ploha izuemtničenih fraz prisiljenega navdušenja. Vsled majhnega prostora nismo dosegli večjega števila padlih. Skušali bomo to poglevje Š. V. razširiti. Imen imamo, le slik bi želeli več. Ne pozabimo, da bodo te kolone s slikami vred tvorile narodni album slovenskih žrtev komunistične revolucije!

Pozivamo vas, rojaki, zdramite se zlasti vi fantje in nabirajte podatke padlih, pa vi, bivši borci. Mnogo več bi se lahko napravilo, če bi bilo več dobre volje in zaupanja v sam sebe.

Prišel sem v hišo dobrega domobranca, češ: „France, napiši imena padlih naših fantov iz vaše vasi.“ „Saj jih ni.“ „Kako da ne, kje je pa tvoj brat.“ „Vrnjen iz Vetrinja, pa še dva bratranca.“ In začela sva jih pisati. Torej le iz domače vasi mi je nabral 21 — iz cele fare sva jih naštel 300. Tako bi jih kmalu nabral tisoče, kar vse še pride.

Nekaj posebnega pa je zadelo poglavje „Strahote taborišč“.

„Meni ste odpri,“ izjavlja začudeno rojak, „novo, doslej mi docela neznano poglavje našega mučeniškega naroda. Groza me je, kaj vse se je dogajalo v taboriščih — tako begunskih kakor političnih.“ Kako groza pa bo šele, ko pridejo Rab, Dachau, i. dr.! Žal nam pa je, da nismo, kot je bila naša misel, posvetili ene številke našemu ženstvu, ki ima tudi dobršen delež na mučeništvu komunističnih rabljev. Vzrok je na pre-majhnem zanimanju ženstva samega. Ali ste že videli spise komunistov o partizankah, ko proslavljajo s slikami svoje soborke, kjer prednači znano dekle, ki je ustrelila lastnega očeta. Skušali pa bomo spopolniti občutno vrzel in priobčiti tudi imena žrtev iz vrst našega ženstva!

Kakor pa nas dosedanje delo navdušuje in veseli, tako smo žalostni dejstva, da je med mladino premalo zanimanja! En vzrok osvetljuje uvodni članek, nadaljnji pa tista stran nekaterih Slovencev, ki se jim pravi nergači! Po srcu taki ljudje niso toliko hudobni, toda neznosni v vsaki družbi in organizaciji. Bodisi list, organizacija, knjiga, predavanje, vse je za nič po njihovi sodbi. Prvo vpraša nergač po osebi, kdo — nato ga obrize do kosti, končno se loti dela samega in mrcvari, obsekuje kot drevesce do golega. Čudo, da naš narod, ki je že tolikokrat okusil grenke sadove nergačev in razdiralcev, pa jim še vedno verjame.

Tudi pri našem delu so nergači umazano močvirje, preko katerega se včasih pot udira, pa seveda nas to ne ustavlja na začetem pomembnem domovinskem delu in z novim pogumom stopamo v

prihodnjo številko š. V., v nov letnik!

Izdali bomo brošura ne letnike, kjer bodo vse številke 1952/53 po ceni 15 pesov. Prijatelji, podprite list š. V., da nas razbremenite materialnih skrbi za š. V. Vse dobro misleče pa vabimo, pridite na lepo narodno delo — za vse je dovolj prostora in dela. V čem je to delo? Nabirajmo imena in slike padlih, vršimo propagando za odjem in branje š. V., pišimo svoje težje doživljanje na bojnem polju. Pošljite v uredništvo ali pridi in povej, tebi vse to ne povzroča truda, narodu je pa le v veliko korist. Inteligentni Nemec iz Švice nam piše te dni. Pošiljajte mi redno š. V. iz S. B. na novi naslov, prevajam ga na naš jezik, da svetli zgledi božje in domovinske ljubezni vaših fantov ne svetijo le vašemu ljudstvu, marveč tudi našemu narodu. In to piše tujerodni človek, ki gotovo ni prizadet. Nergače pa pometimo v kot.

š.

STRAHOTE TABORIŠČ

Kljub vsemu temu pa je zamisel samopomoj dobivala vedno nove pristaše — lane in raztrgane — tudi iz one druge skupine. Prvi sestanek širšega obsega se je vršil koncem novembra leta 1942 v prvem desnem ali študentovskem repartu. V glavnem se je sestanek vršil kot nekak poskus združenja vseh sorodnih akcij. Internirani častniki so imeli namreč že dalj časa svojo samopomoč, ki pa je imela nedostatek, da je obsegala samo vojake, na potrebnejše civiliste ni segla. Obstoječa je poleg tega tudi neka „Samopomoč“, ki je dobivala iz domovine od časa do časa skromno podporo. Vse te socialne akcije naj bi se združile v eno samo, ki bi obsegala prav vse taboriščnike brez razlike. Kapetona Klinar in Killer in navzoči častniki so privolili v razpust ofirske samopomoči in v priključitev v novonastalo „Socialno akcijo“, ki je s tem začela svoje delo toda praznih rok.

Decembrski mrz je grozil, da pokonča v kratkem času mnogo internirancev, zato je imenovani Kunst napel vse svoje sile in vpliv, da akcija zaživi. Klinar pa disciplinirano povezanost vojske, za neštne intervencije pri

laški komandi. V kratkem času je to nesebično prizadevanje obrodilo prve sadove. Lahki so privolili, da se obnemogle taboriščnike preseli v poseben repartu in da se jim izboljša hrana na račun ostalih taboriščnikov. Privolili so tudi, da pooblaščenec akcije nadzira kuhinjo in kantino. Tako je na mah uspelo zajezi kuharsko samopašnost in tolovajstvo „višjih“ in „nižjih“ capotov. Še vedno nezadostna hrana se je občutno izboljšala, ko so se „kanali“ pod budnim očesom akcije hermetično zapirali. Polagoma se je vračalo zaupanje množice, kar je avtomatično spravilo v tek zasnovano akcijo. V vsakem repartu so bili repartni, pod njimi filni in nato sobni zaupniki, ki so zbirali škorjice, prepečenec, suho sadje in drugo ter to oddajali v sobo in pisarno S. A. skupno s podpisanimi nabiralnimi polami. Tu pa se je nabrano sortiralo, razdelilo v obroke in nato delilo po polah nujne pomoči potrebnim. Delilni seznam se je vedno sestavil na podlagi zdravniške komisije, ki je bila sestavljena iz najmanj dveh zdravnikov, zaupnika reparta in člana odbora akcije.

(Se bo nadaljevalo)

DEJANJA GOVORE

Zglasil se je v uredništvu Š. V. mož resnega obraza, na katerem se je bralo, da je prestal že mnogo telesnih in duševnih muk.

„Zelo mi ugaja Š. V., v katerem lepo opisujete trpljenje in žrtve nas borcev in naših prijateljev v komunistični revoluciji. Bom še jaz dodal nekaj težjih dogodkov v domobranski borbi.“

Opozorjen na resnico — malo užaljen zavrne. „Bom rajši manj povedal kot več. Leta 1942 smo se pozno v noč vrnili na postojanko. Upali smo na nočni počitek, pa ravno v tem trenutku v največjem diru pritečeta mlad fant in sestra s sporočilom, da so v mraku komunisti odkolili našo vas. Ropajo, mučijo in odpeljujejo. V našo hišo so vdrl, komaj sva se rešila. Vsa vas prosi vas, legijonarje, pomoči.“

Takoj se formira četa in v največji naglici hiti proti označeni vasi Sv. Marjete. Po kratkem boju jih obkolimo in zavzamemo položaj. Vstopimo v označeno zvezan sedeč na stolici, pred njim snaha, krog pa kosi in koščki njegovih rok. Bil je I. Selan, gospodar te domačije. Komunist mu je sekal z ostro sekiro, začeni pri prstih, obe roki in je bil že malo pod ramen. Družinska soba je bila polna krvi in po tleh konci in kosci rok. Revež je bil v nezavesti. Z nami došli župnik je reveža previdel in proti jutru je izdihnil.

Kot vodnik sem imel nalogo leta 1942, da preiščemo gorice pri Dobrovi blizu Škocjana. Naletimo na grozen grozen prizor. Do pazduh je bil starejši mož zakopan v zemljo v stoječem stanju. V glavo pa je bil zavrtan sveder tako, da je na čelu in na drugi strani molelo ostro orodje iz glave. Bil je domačin A. Selak, seveda mrtev, a še svež. Ravno prej so krvoločni komunisti izvršili grozen uboj.

Bilo je leta 1942. Na jesen je šlo, ko so komunisti napadli cerkev Marije dobrega sveta na Slivnici nad Kostanjevico. Mala posadka legijonarjev ni bila kos velikemu navalu in se je umaknila v stolp cerkve. Poskušali smo mi zavzeti spet cerkev, a ni šlo vsled našega položaja v ravnini in prodiranja po zadnji strani hriba. Komu-

nisti niso bili še sigurni, dokler ne uničijo posadke, ki se je hrabro branila iz cerkvenega stolpa. Razkrili so bližnje slamnate strehe, znesli sramo v cerkev in skupno s cerkvenimi klopami zažgali. Hoteli so udušiti hrabre borce z dimom, ker v stolp niso mogli prodreti. Zato je bil naval vedno hujši na cerkev. Udrle so še komunistke; njim pa je bil glavni cilj tabernakelj, kjer so bile shranjene svete hostije, četudi je bila podružna cerkev. Farani niso mogli v župno cerkev radi vednih komunističnih napadov. Toda v zadnjem času se nam je z zvijačno taktiko posrečilo, da smo zapodili komuniste, ki so se ustrašili v temi fingiranega prodiranja čete legijonarjev in zbežali. Šli smo v cerkev. Bil sem osebno navzoč kot vodnik čete. Fantje iz stolpa so se rešili v cerkev vsi živi in zdravi, a pred tabernakljem nam se je nudil grozoten prizor. Sam pekel ga ni zmožen. Naše slovenske komunistke so raztresle svete hostije po vsej cerkvi in Najsvetejše nezaslišno oskrunile z lastnim blatom in v... Za nami došli kostanjeviški dekan g. France Golob je ob tem prizoru glasno zajokal in se skoraj sesedel od same groze sredi cerkve. Opravili smo v zadoščenje Najsvetejšega kar smo pač mogli!

IZ UREDNIŠTVA

Prejeli smo več dopisov, med drugim tudi pismo domobranskega častnika s predlogom, da bi Š. V. začel v predalu z razgovori o zadevah, ki jih list zastopa. Z veseljem ustrezemo praktični želji. Danes odgovarjamo na pismo domobranca, ki povdarja, da Š. V. naj ne nosi le enega grba, to je kranjskega, marveč tudi grb primorskih domobrancev in goranjskih. Odgovarjamo: Ob ustanovitvi glasila domobrancev in protikomunističnih borcev je bila razprava o sličnem predlogu. Pa kot je pri Slovencih navada — idealna dela začno navadno ljudje na idejah in idealizmu bogati, na denarnih sredstvih pa revni! To nam je onemogočilo izvršitev gornjega predloga, ki pa pride v obravnavo na našem prvem občnem zboru.

MATICA MRTVIH

Levo: Povše Cvetko iz Novega mesta, glej M. M. št. 217. — D snč: Pahole Anton iz Prigorice 20, glej M. M. št. 149

203. Šmalcelj Jože, Laze ob Kolpi št. 7, sin gostilničarja in pos., domobranec, samski, star 24 let, iz Vetrinja vrnjen domov in ubit.

204. Šmalcelj France, Laze ob Kolpi št. 7, sin gostilničarja in posestnika, domobranec, samski, star 22 let, vrnjen iz Vetrinja v domovino v smrt.

205. Šmalcelj Viktor, Laze ob Kolpi št. 7, sin posestnika in gostilničarja, domobranec, samski, star 20 let, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

206. Majerle Miha, Jelenja vas št. 5, posestnikov sin, domobranec, samski, star 22 let, vrnjen iz Vetrinja v domovino in ubit.

207. Ferdeber Peter, Jelenja vas, posestnikov sin, domobranec, samski, 20 let star, vrnjen iz Vetrinja in v domovini ubit.

208. Šterk Marko, Zagodec št. 5, posestnika in gostilničarja sin, domobranec, samski, star 22 let, padel v borbah s komunisti v ok. Logatca v jeseni 1944.

209. Pešelj Ernest, Zagodec št. 7, posestnikov sin, domobranec, služil v Rupnikovem bataljonu, samski, star 22 let, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

210. Pešelj Marko, Zagodec št. 7, posestnikov sin, vaški stražar, padel v borbah pri Predgradu 1943.

211. Kump Peter, Gornja Podgora, delavec, domobranec, samski, star 21 let, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

212. Vajdetič Ivan, Gornja Podgora, posestnikov sin, domobranec, samski, star 23 let, vrnjen domov iz Vetrinja in v domovini ubit.

213. Šterk Ivan, Čeplje, posestnikov iz Vetrinja vrnjen in v domovini ubit. sin, domobranec, samski, star 21 let,

204. Bukovac Peter, Čeplje, posestnikov sin, domobranec, samski, star 23 let, vrnjen v domovino iz Vetrinja in v domovini ubit.

215. Majerle Marko, Čeplje (Vimolj), posestnikov sin, domobranec, samski, star 21 let, vrnjen iz Vetrinja v domovino in ubit.

216. Mihelič Jure, Sodeveci, posestnikov sin, domobranec, samski, star 20 let, vrnjen domov iz Vetrinja in ubit.

217. Povše Cvetko, Novo mesto, star 21 let. Bil je najprvo kot sedmošolec odpeljan v internacijo. Po 14 mesečnem trpljenju v Trevisu in Gonarsu se je vrnil domov, dovršil osmi razred gimnazije in maturo ter vstopil v domobranske vrste. Želel je postati vojak Kristusov in se je v ta namen vpisal v ljubljansko semenišče, a dejanskega vstopa ni dočakal. Bil je z drugimi domobranci v maju 1945 vrnjen iz Vetrinja in ustreljen v Kočevskem Rogu.

Correo
Argentino
Suc. Cdad.
Lib. Gral.
San Martín

INTERES GENERAL
Concesión 4848

List Šmartinski Vestnik izhaja mesečno. Letna naročnina za Argentino 15 pesov, v U.-S. A. 1.5 dolarja, isto za Kanado; za ostale pokrajine tej valuti primerno. — Za uredništvo in izdajatelja: Karel Škulj, Calle San Martín 20, Gral. San Martín. — Uprava: C. de los Derechos de la Ancianidad 130, Gral. San Martín FCNGSM, Prov. Bs. As. — Tisk Grote, Montes de Oca 320